

Ny klimaavtale Norge - EU

Hvorfor ønsker norske myndigheter en slik avtale og hva kan bli konsekvensene?

Elin Lerum Boasson, førsteamanuensis Institutt for Statsvitenskap og seniorforsker på CICERO

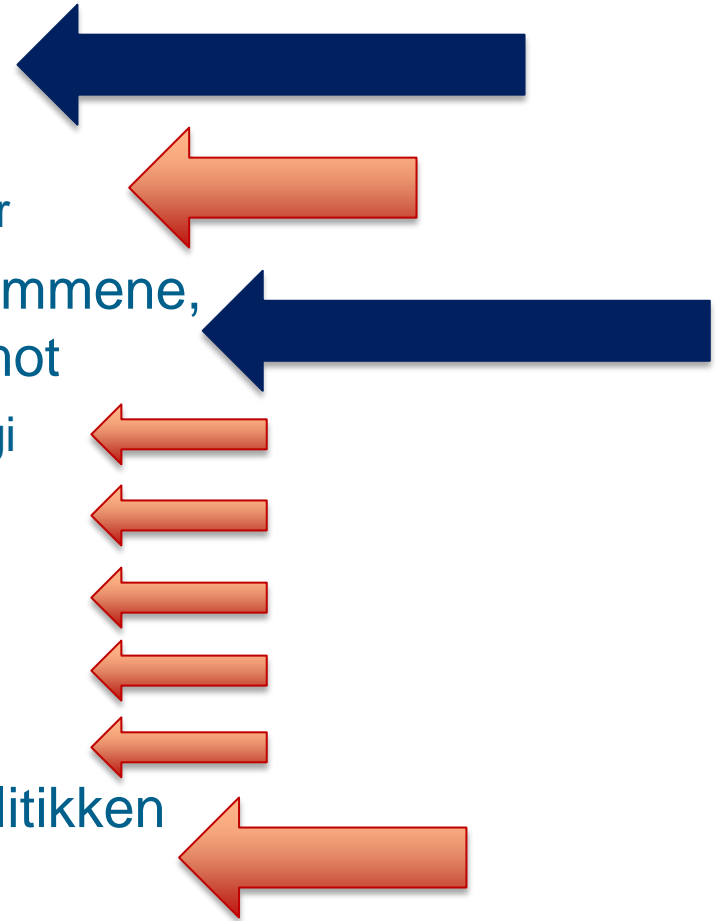
Brukerkonferanse, CICEP/CREE, 28.04.16

Innhold

- Hva er EUs klimapolitikk og i hvordan har denne påvirket Norge så langt?
- Hva er *egentlig* EUs innsatsfordelingsavtale?
- Hvorfor ønsker norske myndigheter å bli med i EUs innsatsfordelingsavtale?
- Hva kan bli konsekvensene?
- Konklusjoner

EU: klimavirkemidler

- Overordnede målsettinger
- Kvotesystemet, EU ETS
 - Økende omfang av reguleringer
- Innsatsfordelingsbeslutning gir rammene, mer detaljerte virkemidler rettet mot
 - Produksjon og transmisjon av energi
 - Energiforbruk/effektivisering
 - Transportsektor
 - Kortlevde klimagasser
 - Teknologiutvikling
- Klimajusteringer i konkurransepolitikken
 - Statsstøtteregler

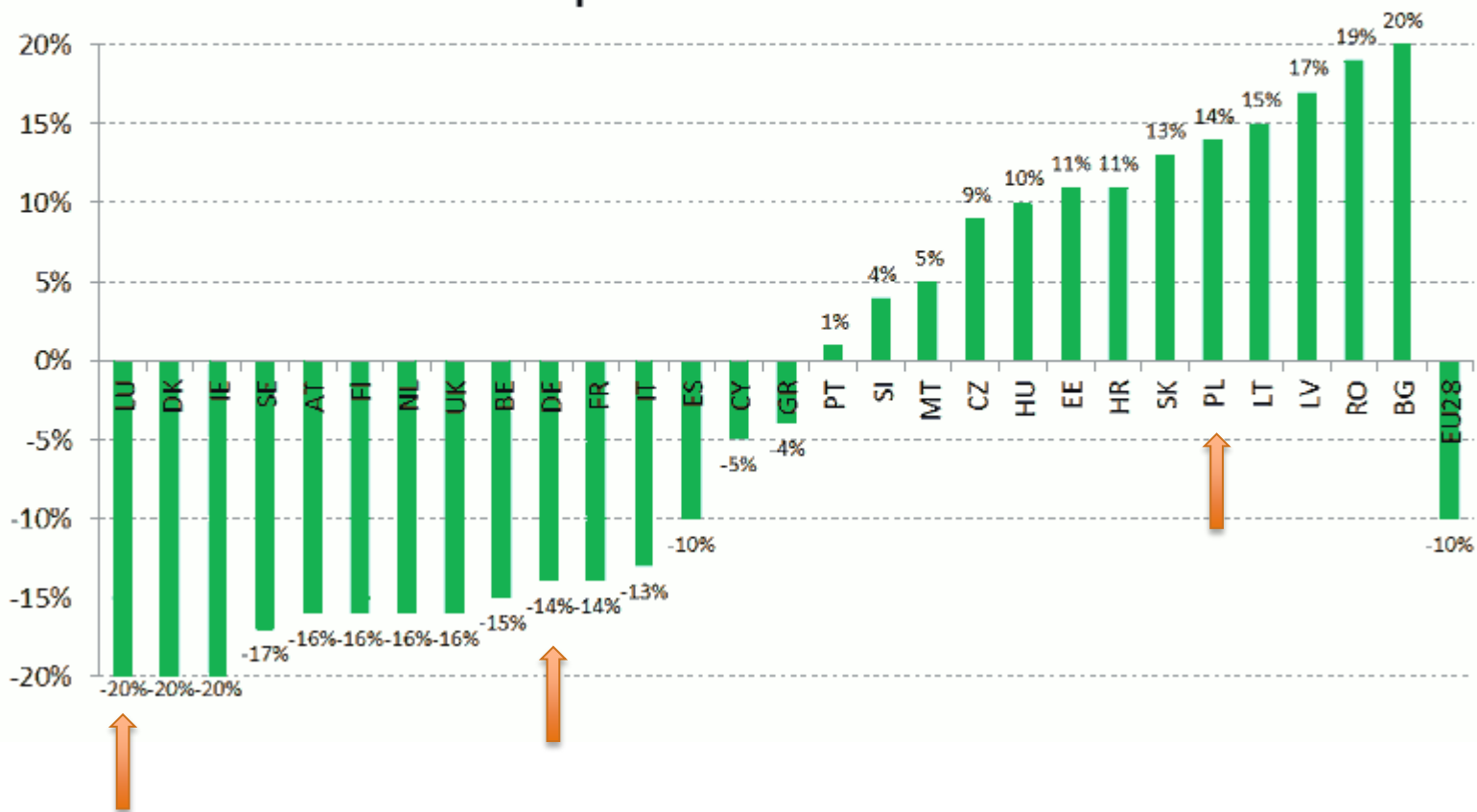
	EU pålegg	Inspirert av EU	Uavhengig av EU
Overordnede mål		2 C mål, 30% reduksjon innen 2020, 40% mål i ikke-kvotepliktig sektor sammen med EU, mål om 'grønt skifte'.	2/3 hjemme klimanøytralitet, klimalovforslag
Regulering av klimagassutslipp	EU kvotehandelssystem (ETS), petroleumsvirksomheten får gratiskvoter.		CO2-avgift (nivå og omfang), finklingsforbud, påbud om CCS på gasskraft, beslutninger om å ikke åpne områder for petroleumsvirksomhet. Flyseteavgiften.
Produksjon/transmisjon energi	Fornybarmålsetting.	Elsertifikater	ENOVA og energifondet, el. avgiften, CCS-satsning.
Energieffektivisering	Energisertifisering av bygg, energimerking av hvitevarer energieffektiviseringsmål.	Energikrav i byggeforskrifter	ENOVA og energifondet, Husbankaktiviteter
Transport	Utslippskrav til biler, bio-innblandingskrav.	Vridning av avgiftsordninger (?),	Enova, moms fritak, elbil-prioritering i bussfelt+parkering, bompengefritak, lade-infrastruktur, belønningsordning kollektiv.
Tiltak utenfor landet	Grense i ETS for kjøp av globale klimakvoter i ETS sektor.		REDD+ satsing og finansiering. Oljefondet: klimakriterier og ikke kjøpe i kull, nasjonale kjøp av globale klimakvoter for ikke-kvotepliktig sektor.

EUs innsatsfordelingsavtale

- Minimumsreduksjoner ikke-kvotepliktige sektorer
- Skal sørge for at EU når internasjonal forpliktelse
 - Den tredje versjonen forhandles nå
- Åpner for fleksibilitet mellom land, men det er ikke praktisk tilrettelagt for dette
- Land kan 'overføre' utslipp mellom år

Innsatsfordeling fram til 2020

Member State greenhouse gas emission limits in 2020 compared to 2005 levels

Forhandlingstatus nå

- Forhandlinger mellom EU-land
 - Det Europeiske rådet har bestemt
 - 30% kutt fra 2005 i disse sektorene
 - Skal fordeles fra 0 til 40% mellom land basert på BNP og kostnadseffektivitet
 - Flexibiliteten skal styrkes – også liten åpning ETS-sektor
 - Diskusjon om LULUCF, flexibilitet og metodikk skaper stor usikkerhet
- Forhandlinger Norge – EU
 - Norge og Island diskuterer substans med DG Klima til tross for uenighet om EØS innlemming
 - Rådet av miljøvernministre er positive
 - EU-interesser ikke avklart

Hvorfor kom initiativet?

- Hypotese 1: Kan gi Norge mulighet til å fortsette å finansiere 'billige' tiltak ute, heller enn 'dyre' tiltak hjemme
- Hypotese 2: Kan gjøre at konflikter rundt symbolsk måltall for tiltak hjemme/ute forsvinner
- Hypotese 3: Gjør det mulig for regjeringen å unngå å lage reell og omfattende klimastrategi
- Hypotese 4: Gjorde det mulig for Norge å si noe som så konkret ut før Paris
- Hypotese 5: Venstre og KrF ble lurt

Hva kan konsekvensene bli?

- Mangel på klima- og energipolitiske avklaringer
 - Eviglange forhandlinger i EU, og deretter EU – Norge/Island kan gi mange år med usikkerhet
- Flexibilitetsmulighetene kan bli begrensede
 - Om EU-land ikke blir enige om fleksibilitetsregler eller om ingen vil selge så kan vi ikke bruke det
- EU kan få sterkere styring over norsk politikk
 - Sette ned hindringer for bruk av 'Pariskvoter' ?
 - Andre beslutninger som ikke passer Norge, som vi ikke kan forhandle oss vekk fra
- Norges frie-rolle i de globale klimaforhandlingene kan begrenses

Konklusjoner

- Norsk klimapolitikk er i økende grad påvirket av EU, men *de store grepene har blitt og må fortsatt bli tatt nasjonalt*
- Det er *stor usikkerhet* knyttet til hvordan EUs innsatsfordelingsavtale vil bli utformet og hvor stort spillerom Norge vil kunne få innenfor denne
- Beslutningen om å knytte seg opp til innsatsfordelingsavtale kan gi
 - Regjeringen mulighet til å utsette krevende klimapolitiske avklaringer i svært lang tid
 - Usikre rammer for norsk næringsliv og forvaltning

Takk for meg!